

EMIR tájékoztató

Erste Bank Hungary Zrt.

Tájékoztató az EMIR szabályairól

Az Erste Bank Hungary Zrt. ezúton tájékoztatja tisztelt ügyfeleit az Európai Parlament és Tanács a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 2012. július 4-én hatályba lépett 648/2012/EU rendeletéről, valamint kapcsolódó rendeletekről (a továbbiakban együttesen: EMIR – European Markets Infrastructure Regulation, vagy EMIR szabályok).

Mit értünk EMIR alatt?

Az EMIR a 2009. szeptemberben, Pittsburghben megrendezett, Európai Unió G20 csúcstalálkozó nyilatkozata alapján jött létre. A jelenlegi pénzügyi válság hatására alakult rendelet hatályba lépésének célja, hogy egységes keretet nyújtson a tőzsdén kívüli származtatott termékek nagyobb átláthatóságának és biztonságának érdekében. A rendelet tartalma három különböző pillérre osztható:

1. Központi elszámolás (Clearing Obligation)
2. Kereskedési adattárba történő jelentés (Trade Reporting)
3. Kockázat-mérséklés (Risk Mitigation)

Központi elszámolás (Clearing Obligation)

A Központi elszámolási kötelezettség értelmében bizonyos tőzsdén kívüli származtatott ügyleteket egy központi szerződő félén (elszámoló ház) keresztül kell elszámolni minden pénzügyi szerződő félnek. A nem pénzügyi szerződő félre csak akkor vonatkozik ez a kötelezettség, ha az ügyfél ESMA (European Securities and Markets Authority) által meghatározott elszámolási küszöb értékek feletti kategóriába esik. Ezek az elszámolási értékek:

- Tőzsdén kívüli származtatott hitelműveletek esetében 1 milliárd EUR bruttó nominális érték
- Tőzsdén kívüli származtatott részvénytűveletek esetében 1 milliárd EUR bruttó nominális érték
- Tőzsdén kívüli származtatott kamatláb műveletek esetében 3 milliárd EUR bruttó nominális érték
- Tőzsdén kívüli származtatott devizaműveletek esetében 3 milliárd EUR bruttó nominális érték
- Tőzsdén kívüli származtatott árupiaci ügyletekre, valamint a fent nem említett ügylet típusok esetében 3 milliárd EUR bruttó nominális érték

Így minden intézmény/vállalat, amely ügyleteinek összege – az öt eszközosztály egyikében – meghaladja a fentebb írott nominális küszöbértékeket, annak kötelező az összes releváns tőzsdén kívüli származtatott ügylet elszámolása, minden eszközosztályban, egy központi szerződő félén keresztül.

A fedezeti ügyletek (azaz a vállalat/intézmény pénzügyi kockázatainak csökkentést célzó ügyletek) nem esnek a kötelező központi elszámolás alá, így azok nem kerülnek figyelembe vételre a fenti nominális forgalom meghatározásakor, azokkal nem kell számolni.

A központi elszámoló házon keresztül történő elszámolási kötelezettséget a következő ábra mutatja:

Kereskedési adattárba történő jelentés (Trade Reporting)

2014. február 12-én kezdődött a származtatott ügyletekre vonatkozó jelentési kötelezettség az adattárak felé. Az adatokat – mind a tőzsdei, mind a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekre vonatkozóan (a csoporton belüli ügyleteket is beleértve) – naponta kell továbbítani egy, az ESMA által engedélyezett Központi Adattárnak.

Az adatszolgáltatási kötelezettség alá eső ügyletek: 2012. augusztus 16-án fennálló, illetve 2012. augusztus 16-án, valamint azt követően megkötött minden származtatott ügylet.

Az ügyleteknek az Adattár felé való jelentése mindkét fél (tehát a Bank és annak ügyfele) számára kötelező – kivéve a magánszemélyeket.

Az ügyfél választhat, hogy delegálja a jelentési kötelezettségét a másik fél, illetve egy harmadik fél részére, azonban minden ügyfél maga tartozik felelősséggel az adatszolgáltatásért.

Az Erste Bank Hungary Zrt. átvállalja e jelentési kötelezettséget ügyfeleitől a vele kötött ügyletek vonatkozásában, amennyiben az ügyfél erre igényt tart.

Az Erste Bank Hungary Zrt. az alábbi kereskedési adattárak felé jelentette/jelenti a származtatott ügyletekre vonatkozó adatokat:

- DTCC Global Trade Repository
- REGIS TR European Trade Repository (2017. június 16-tól)

Kockázat-mérséklés (Risk Mitigation)

Az EMIR öt területet határoz meg az OTC ügyletek kockázatainak mérséklésére, amelyet minden szerződő félnek alkalmaznia kell:

- Időben történő visszaigazolás
- Portfólióállomány-egyeztetés
- Portfóliótömörítés
- Napi kiértékelés
- Vitarendezési szabályok
- Biztosítékok cseréje

Időben történő visszaigazolás

2013. március 15-től kezdődően, a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekben mindkét fél kötelezett arra, hogy írásos megerősítést adjon a másik félnek az ügyletkötést követően minél hamarabb, amennyiben lehetséges elektronikus eszközön keresztül. Az EMIR szabályok egyértelmű határidőt határoznak meg arra, hogy mikorra kell az üzletkötést megerősíteni, attól függően, hogy milyen eszközcsoportba tartozik, illetve, hogy az mely ügyfélbesorolás alá esik (pénzügyi és nem pénzügyi közül).

A 16:00 után kötött tőzsdén kívüli származtatott ügyletek esetén a visszaigazolásra nyitva álló határidő egy munkanappal növekszik.

Portfólióállomány-egyeztetés

E kötelezettség alapján a feleknek egyeztetniük kell meghatározott időközönként a közöttük fennálló nyitott ügyleteket. Az egyeztetés gyakorisága a nyitott tőzsdén kívüli származtatott ügyletek darabszámától és az ügyfél minősítésétől (pénzügyi-nem pénzügyi szerződő fél) függ.

Pénzügyi szerződő fél és elszámolási küszöbértéket elérő nem pénzügyi szerződő fél Ügyfél esetében:

1. **minden munkanapon**, ha a szerződő felek között legalább 500 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylet áll fenn;
2. **hetente egyszer**, ha a szerződő felek között a hét folyamán bármikor legalább 51 és legfeljebb 499 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylet áll fenn;
3. **negyedévente egyszer**, ha a szerződő felek között a negyedév folyamán végig legfeljebb 50 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylet áll fenn.

Nem pénzügyi szerződő fél Ügyfél esetében:

1. **negyedévente egyszer**, ha szerződő felek között a negyedév folyamán bármikor 100-nál több nyitott tőzsdén kívüli származtatott ügylet áll fenn;
2. **évente egyszer**, ha a szerződő felek között legfeljebb 100 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylet áll fenn.

Portfóliótömörítés

E kötelezettség 2013. szeptember 15-től teljesítendő. Amennyiben a felek között 500-nál több nyitott tőzsdén kívüli származtatott ügylet áll fenn, kétszer egy évben meg kell vizsgálniuk annak a lehetőségét, hogy portfóliótömörítést hajtsanak végre, amikor az lehetséges, és erre vonatkozóan kidolgozott módszertannal kell rendelkezniük. Abban az esetben, ha a portfóliótömörítés nem lehetséges, a pénzügyi felületeket kell tájékoztatni az okokról.

Napi kiértékelés

Ha a felek között fennálló tőzsdén kívüli származtatott ügyletek mennyisége az 1. pontban meghatározott küszöbértéket meghaladja, akkor a feleknek kötelező a nyitott ügyletek piaci értékét napi rendszerességgel meghatározni.

Vitarendezési szabályok

A feleknek rendelkezniük kell vitarendezési szabályokkal arra az esetre, ha vita merül fel a megkötött ügyletek tekintetében, pl. az ügyletek adatai, piaci kiértékelése vagy az ügyletek biztosítékainak cseréjére vonatkozóan. Ennek keretében a vita időtartamát, az ügylet értékét, az ügyfél nevét rögzíteni kell. Ezen kívül eljárásrendet kell létrehozni azokra a vitás helyzetekre, amelyeket 5 üzleti nap alatt nem sikerült megoldani. A pénzügyi felügyeletet (MNB) tájékoztatni kell minden vitás helyzetről, amely olyan tőzsdén kívüli származtatott ügylet(ekkel) kapcsolatban merül fel, amelynek értéke meghaladja a 15 millió EUR értéket és a vita 15 napon keresztül fennáll.

Biztosítékok cseréje

2017. március 1-jétől pénzügyi szerződő felek elszámolóházon kívül derivatív ügyleteket csak változó letét elhelyezése mellett köthetnek. Az egymásnál elhelyezett letét lehet pénz és értékpapír is (megállapodástól függ).

Figyelemfelhívó tájékoztatás

Jelen tájékoztató nem minősül jogi tanácsadásnak, hanem a vonatkozó EU-s jogszabályok általános és nem teljes körű ismertetését tartalmazza. Kérjük, hogy az Önt érintő tranzakció előtt tájékozódjon a vonatkozó hatályos EU-s jogszabályokról, azok hatósági értelmezéséről. Javasoljuk továbbá, hogy az Önt érintő tranzakció konkrét jogi következményeinek megállapítása érdekében tájékozódjon jogi tanácsadójánál, mielőtt az Erste Bank Hungary Zrt. befektetési szolgáltatását vagy kiegészítő szolgáltatását (továbbiakban együttesen: befektetési szolgáltatás) veszi igénybe. A befektetési szolgáltatásokkal, EMIR kötelezettségekkel kapcsolatban további fontos információkat tartalmazhatnak az Európai Unió Bizottsága és az ESMA honlapjai, amelyeknek tanulmányozása minden ügylet előtt fokozottan ajánlott. Az itt írtak be nem tartásából eredő károkért fennálló felelősségét az Erste Bank Hungary Zrt. kizárja.